

KOHTUTÄITURITE JA PANKROTIHALDURITE KODA

Maris Lauri
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 01.06.2021 nr 8-1/3606
Meie 28.06.2021 nr 3-1/19-1

Arvamuse avaldamine äriregistri seaduse eelnõu kohta

Lugupeetav justiitsminister Maris Lauri

Esitasite Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale (edaspidi *Koda*) arvamuse avaldamiseks äriregistri seaduse eelnõu. Esitame äriregistris seaduse eelnõule alljärgneva arvamuse.

Eelnõu § 23 alusel ajutise halduri või pankrotihalduri nime ja kontaktandmete avaldamine äriregistri kaardil on põhjendatud. Teeme ettepaneku, et sarnased andmed oleksid avaldatud ka pankrotistunud FIE-de korral. Lisaks võiks taoline kanne olla pankrotihaldurile õiguslikuks aluseks saada krediidiasutusest õigus võlgniku pangakontode käsutamiseks. Märgime siinkohal, et krediidiasutused on pöördunud Koja poole sooviga leida lahendus pankrotimenetluses olevate või pankrotistunud füüsiliste isikute andmete saamiseks masinloetaval kujul. Praegune võimalus otsida andmeid Ametlikest Teadaannetest võimaldab vaid andmete käsitsi otsimist. Praktiline vajadus on ilmnenud juhtumitest, kus pankrotivõlgnik avab pangakonto krediidiasutuses pärast tema pankroti väljakuulutamist ning krediidiasutus ei ole teadlik ega saa ka operatiivselt kontrollida pangakonto avamisel ega teostada kliendiandmete automaatset seiret hiljem, kas klient on kuulutatud pankrotis olevaks või on tal keelatud ilma ajutise halduri nõusolekuta pangakontol oleva vara käsutamine. Ettepanek on luua probleemi lahendamiseks kas maksejõuetusregister või avaldada füüsiliste isikute pankrotiandmed analoogiliselt äriregistri seaduse § 23 loetelule ka rahvastikuregisris.

Eelnõu § 79 täiendatakse PankrS § 29 lõikega 8¹ ja § 160 lõikega 4. Teeme ettepaneku täiendada kumbagi sätet pankrotihalduri kulude katmist tagavate sätetega. Ettepanek on, et kohus peab kulude katteks välja mõistma summa konkreetselt isikutelt, millega oleks kohtulahend täitedokumendiks. Näeme antud sätte muutmata jätmisel probleemi, et reaalsuses ei suuda pankrotihaldur saada hüvitust erinevate kohtumenetluste tõttu tekkiva täiendava töökoormuse eest (nt kohtuistungitel osalemine, dokumentide menetlemine jm). Ettepanek on, et pankrotihalduri tegevuse ja kulud hüvitab see isik, kes on huvitatud sellest, et äriregistris püsiks äriühing, mille pankrotimenetlus on raugemisega lõppenud. Täiendavat selgitust vajab ka, kuidas saab haldur teada võlgniku osalemisest vahekohtumenetluses, et saaks kinnitada taolise puudumist. Kuna vahekohtumenetlustest või nende puudumisest ei ole võimalik teada saada (vahekohtuid on arvukalt ja vahekohtu- või kohtumenetlused võivad toimuda ka välisriigis), siis tõenäoliselt ei olegi halduril võimalik kinnitust anda ja säte kaotab oma mõtte.

Registrikood: 74002523

Eelnõu § 88 punktiga 14 tunnistatakse kehtetuks äriseadustiku § 136 teine lause, mille kohaselt osäühingu osakapital peab olema vähemalt 2 500 eurot. Muudatuse tulemusel võib kujuneda olukord, kus osäühingud viivad oma osakapitali miinimumini, ning taolisel juhul ei ole pankrotimenetluses võimalik nõuda ei ühingult ega osakapitali sissemakse tegemata jätnud osanikult halduri tasu ega pankrotimenetluse kulutuste kandmist. Tagamaks pankrotimenetluse kulude katmine teeme ettepaneku täiendada äriseadustiku § 176 lõikega 2 selliselt, et kui osanikud otsustavad pankrotiavalduse esitamise, peab osäühingu netovara olema vähemalt 2 500 eurot või selle puudumisel tuleb vastav summa maksta pankrotiavaldusega kaasnevalt kohtu deposiiti. Eelnõu § 79 punktiga 2 kavandatud PankrS § 29 täiendamine lõikega 9¹ ei ole eesmärgipärane, kuna ajutise halduri õigus „nõuda puuduva osa ulatuses tasu ja kulutuste hüvitamist, kui ajutisel halduril ei õnnestu oma nõuet rahuldada võlgniku muu vara arvel“ ei taga kindlustunnet, et pankrotimenetluste läbiviimiseks vajalik ressurs on olemas. Koja ettepaneku eesmärgiks on panna osäühingu osanikele kohustus tagada kas osäühingu netovara väärtuses vähemalt 2 500 eurot või siis maksta selline raha koos pankrotiavalduse esitamisega kohtu deposiiti.

Täiendavalt teeme ettepaneku muuta äriseadustiku § 216 lg 3 ja § 379 lg 3 selliselt, et ilma kohtu loata ei tohi nelja kuu jooksul teha likvideeritava äriühingu osanikele või aktsionäridele väljamakseid. Pooleaastane viivitus aitab kaasa juhatuse liikme vastu võimaliku nõude pööramise aegumisele.

Samuti ei toimi tegelikkuses äriseadustiku § 206 lg 2 ja § 369 lg 2 nõue, et vähemalt ühe likvideerija elukoht peab olema Eestis. Teeme ettepaneku, et seadust muudetakse selliselt, et likvideerijaks tohib olla kas äriühingu juhatuse liige või Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja liige.

Juhime tähelepanu ka järgnevale probleemile:

Eelnõus täiendatakse TsÜS paragrahvi 39 punktiga 7² järgmises sõnastuses: „võlausaldajate üldkoosoleku otsusega juriidilise isiku pankrotimenetluse raugemisel enne pankroti väljakuulutamist;“;

Oleme seisukohal, et pakutud täiendust ei ole praktikas võimalik kohaldada. Nimelt on võlausaldajate üldkoosoleku mõiste ja pädevus sätestatud pankrotiseaduses alles toimingute jaoks, mis toimuvad ajaliselt peale pankroti väljakuulutamist. Võlausaldajate üldkoosolekuid pankrotiseaduse järgi enne pankroti väljakuulutamist ei toimu, sealhulgas ka raugemise puhul. Võlausaldaja nõude staatus (sh nõude suurus esimeseks üldkoosolekuks, häälte arv, nõude lõplik suurus) on reguleeritud pankrotiseaduse sätetega alates pankroti väljakuulutamisest.

Eelnõu sõnastus, mille kohaselt otsustatakse juriidilise isiku likvideerimine võlausaldajate üldkoosoleku otsusega äriühingu pankrotimenetluse raugemisel enne pankroti väljakuulutamist, ei ole seega teostatav. Puudub regulatsioon, mille järgi sellised koosolekud peaksid toimuma. Juhul, kui seda soovitakse uuendusena sisse viia, eeldab see täiesti uudse kontseptsiooni sisseviimist pankrotiseadusesse.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/
Terje Eipre
Koja esimees

Külli Kaldvee, kylli.kaldvee@kpkoda.ee, 6463773
Jaan Lõõnik, jaan.loonik@kpkoda.ee, 6464619